

igjennem, som findes i dette Lovforslag, eller som i ethvert Tilfælde vilde føre en saadan Byrde med sig, nemlig en Forpligtelse til at opføre Bygninger med Grundmuur og Teglstag, at det for den, der eier Grunden, vil være umuligt at opfylde Bestemmelserne, og man vil altsaa tvinge ham til at stille sig af med Byggepladsen. Det forekommer mig at være et uforholdent Indgreb i Eiendomsretten, en uforholdent Bestræbelse, der istedetfor at tilvejebringe Sikkerhed for det Almene, blot vil have tilfølge, at det vil formindste Eierens Rettigheder, og jeg kan sige, at det isærdeleshed vil falde tungt paa de mindre Besiddere; som ikke let i sligt Tilfælde ville kunne finde den Plads, som maatte passe dem og vil have den samme Værdi for dem, naar de kun kunne faae den i en længere Afstand. Jeg sætter f. Ex., at en Gaandværker har sit Huus i en Landsby, at han, fordi han netop boer der, finder et større Erhverv, da Folk lettere kunne søge til ham, naar han saa skulde tvinges til at flytte ud i en længere Afstand, saa vilde det for hans Næring kunne blive til stort Tab og den Gæste, der har nogen Fordeel deraf, er det Assuranceelskab, som den Vedkommende har forsikret hos, da dette har Interesse af, at det gøres saa vanskeligt for Steberne at brænde som muligt, og at slippe med saa faa Udtællinger som muligt. Det er paa et andet Sted bleven fremhævet, at det ogsaa var i Statens Interesse, at ingen Værdier gik op i Røg; dertil maa jeg svare, at det maa man lade de vedkommende Eiere om. Er der Nogen, som er interesseret i at bevare sin Eiendom, er det dog den Enkelte, der har den; Staten behøver ikke paa den Maade at tage sig af den Enkeltes Eiendomsforhold, det vil vist Enhver bedst selv kunne besejge, og naar der findes frivillige Foreninger til at dække Tabet i slige Tilfælde, saa troer jeg, at naar Staten blot vil lade dem raade frit, saa behøver den ikke videre at bekymre sig om dette Forhold.

I § 9 findes der et andet Exempel paa denne vidtgaende Indskrænkning af Byggefriheden. Derefter kan den Mand, hvis Sted partielt afbrænder, eller som vil for en større Deel ombygge sit Huus, tvinges til at flytte

hele Stedet; det vil vist Enhver finde er meget vidtgaende og til stor Skade for den Vedkommende, ja Lovforslaget gaaet endogsaa saavidt, at Brandforsikringen skal kunne tvinge en Mand til at flytte sit Sted ud i slige Tilfælde, naar den vil bekoste Udflytningen. Men nu sætter jeg, at en Mand netop vil boe i Byen, saa er det dog i høj Grad et Indgreb i hans Eiendomsret at ville paa den Maade tillade anden Mand for sin Fordeels Skyld at tvinge ham til at flytte Stedet ud; det vilde efter min Mening være en utaalelig Tilstand, der vilde frembringes paa denne Maade.

I § 11 er der Bestemmelser om Bebyggelse af Parceller, som efter min Formenting ville forringe Værdien af en Masse Parceller saaledes, at de Vedkommende ville lide et søleligt Tab derved, og til hvis Fordeel? Som jeg siger, kun til Brandassurancens.

For saavidt man vil indskrænke Bestemmelserne til at gjælde for Bygninger, som ligge hithanden nær, indenfor en vis Afstand, eller til de Tilfælde, at der bygges nye Bygninger, saa kan jeg finde mig i, at det kan føres et Tilfald, og at det muligt kan gives nogle faa Bestemmelser i den Henseende; men man bør ikke gaae videre end til det, som er forholdent for den almene Sikkerhed. Dette maa være den Grundregel, som skal iagttages ved de Bestemmelser, der bør fremkomme om Bygningsvæsenet paa Landet. Denne Lov har imidlertid ogsaa forordnet Indskrænkninger i Bygningsmaaden med Hensyn til Bygninger, selv om de ligge aldeles isolerede; her er det foreslaaet, at Bagerovne, Koller og Fabrikker skulle bygges paa en vis Maade, uanset i hvad Afstand de ligge fra andre Bygninger. Ogsaa det er efter min Mening et stort Indgreb i Folks Byggefrihed, og jeg vil spørge, om det ikke er ubilligt, naar Staten ikke paa samme Tid vil forpligte sig til at hjælpe Bygherren med at skaffe de Materialier tilstede, som han ikke ved egne Midler er istand til at skaffe. Det, jeg her omtaler, dette vidtgaende Forsøg paa at indskrænke Friheden til at bygge, omhandles i §§ 16, 19, 20, 22 og 23.

Man seer ogsaa, at Regjeringen har selv følt, at den var gaaet meget vidt i den Hense-